

Vergaderjaar 2014–2015

25 422

Opwerking van radioactief materiaal

Nr. 112

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 oktober 2014

Op 12 november 2013 hebben de stichting Energieonderzoek Centrum Nederland en haar dochter de Nuclear Research and consultancy Group (hierna: ECN/NRG) het Rijk gevraagd om een krediet om de continuïteit van hun bedrijfsvoering te verzekeren. Met mijn brief van 6 juni jl. heb ik uw Kamer geïnformeerd over dit kredietverzoek.¹ Ik heb toen toegezegd om uw Kamer over de besluitvorming daaromtrent te informeren en dan tevens in te gaan op de stand van zaken met betrekking tot Pallas, de beoogde nieuwe onderzoeksreactor in Petten. Mede namens de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport informeer ik uw Kamer hierbij over het kabinetsbesluit inzake de kredietverstrekking aan ECN/NRG.

1. Kredietverstrekking ECN/NRG

De Hoge Flux Reactor (HFR) en aanverwante nucleaire faciliteiten in Petten zijn in de periode 2012–2014 meerdere malen gedurende enkele maanden uit bedrijf geweest vanwege technische mankementen. De nucleaire veiligheid is hierbij niet in het geding geweest. Wel zijn de mankementen aanleiding geweest voor ECN/NRG om een herstelplan op te stellen om de HFR nog minimaal 10 jaar – tot de komst van de beoogde opvolger Pallas – veilig in bedrijf te kunnen houden. Het herstelplan van NRG bestaat onder meer uit een investeringsplan voor de installaties, uit acties gericht op verbeteringen in de organisatie en bedrijfsvoering van NRG en betere prijsafspraken met de producenten van (medische) radioisotopen.

De kosten van het herstelplan in combinatie met de gederfde inkomsten door het uit bedrijf zijn van de HFR hebben tot een kapitaalbehoefte bij ECN/NRG geleid. Op 12 november 2013 heeft ECN/NRG een kredietverzoek bij het kabinet ingediend. Daarop heb ik ECN/NRG gevraagd om eerst de mogelijkheden van private kredietverstrekking volledig te verkennen.

¹ Kamerstuk 25 422 nr. 109

Uit de gesprekken die ECN/NRG met private financiers gevoerd heeft, is gebleken dat ECN/NRG – ondanks het feit dat zij een positieve business case voor de HFR kon presenteren – er niet in slaagde om op korte termijn private financiering aan te trekken. Dit hangt onder meer samen met verantwoordelijkheden vanuit het verleden, zoals het opruimen van het historisch radioactief afval en het pensioendossier.

Toen duidelijk was dat ECN/NRG op korte termijn geen krediet vanuit de markt zou kunnen krijgen, is het kabinet met ECN/NRG in gesprek gegaan over de kredietbehoefte. Dit vanwege het belang van ECN/NRG voor de volksgezondheid (beschikbaarheid medische radioisotopen) en de kennisinfrastructuur (energieonderzoek). Daarbij heeft het kabinet vooraf een aantal voorwaarden gesteld voor een eventuele kredietverlening vanuit het Rijk:

1. de HFR moet de komende 10 jaar veilig kunnen opereren, waarbij tussentijdse technische mankementen zoveel mogelijk dienen te worden uitgesloten;
2. er moet uitzicht zijn op een gezonde, commerciële en verantwoorde bedrijfsvoering. Dit betreft met name de productie van radioisotopen, waarvan de prijzen fors moeten stijgen om de productie op een bedrijfseconomisch verantwoorde basis te laten plaatsvinden. De uitzichten op voldoende verkoopopbrengsten uit de verkoop aan producenten van (medische) radioisotopen en overige bedrijfsactiviteiten moeten zo overtuigend zijn dat aannemelijk is dat ECN/NRG een lening zal kunnen terugbetalen.

ECN/NRG heeft mij uitgebreid geïnformeerd over het herstelplan van NRG en de liquiditeitsprognoses van ECN/NRG. Deze informatie heb ik beoordeeld op bovengenoemde bedrijfseconomische en technische aspecten. Hierbij heb ik meerdere externe adviezen ingewonnen. Belangrijk hierbij is dat ECN/NRG nieuwe contracten heeft afgesloten met de belangrijkste afnemers van medische radioisotopen uit de HFR. Deze nieuwe contracten zijn essentieel voor een gezonde commerciële bedrijfsvoering van de HFR. Dit is ook van groot belang voor Pallas, de beoogde opvolger van de HFR, die privaats gefinancierd moet worden.

Op basis van alle gegevens en verwachtingen heeft het kabinet positief besloten over het verstrekken van een lening aan ECN/NRG tot een hoogte van maximaal € 82 mln. tegen een marktconforme rente. De lening dient voor het uitvoeren van onder meer de activiteiten van het herstelplan en wordt in tranches verstrekt. Voor het tempo van de verstrekking van tranches zijn de liquiditeitsprognoses van ECN/NRG leidend. Een en ander geschiedt onder strenge voorwaarden op het gebied van een verantwoorde bedrijfsvoering en efficiency van ECN/NRG. In overeenstemming met het garantiekader voor nieuwe garantieregelingen of leningen², is bij deze brief gevoegd het ingevulde toetsingskader³.

De lening zal nauwgezet worden gemonitord. ECN/NRG zal regelmatig en uitgebreid informatie moeten verstrekken over de ontwikkelingen ten aanzien van het herstelplan en de liquiditeitsontwikkeling. Bovendien zal ECN/NRG zich inspannen voor het nog verder verbeteren van de prijsvorming op het gebied van radioisotopen. Ook het kabinet zal zich inzetten om op dat vlak een gelijk Europees en mondiaal speelveld te creëren.

² Kamerstuk 33 750, nr.13

³ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

2. Stand van zaken Pallas

Het verstrekken van de lening aan ECN/NRG is cruciaal voor het voortbestaan van ECN/NRG en daarmee voor Pallas, de beoogde nieuwe onderzoeksreactor in Petten die de HFR moet gaan opvolgen. Eind vorig jaar is de stichting Voorbereiding Pallas-reactor opgericht als rechtspersoon en operationeel geworden. De stichting is belast met het ontwerp, de aanbesteding en de vergunningverlening van de nieuwe reactor. Daarnaast moet de stichting zorgen voor het aantrekken van privaat kapitaal om de reactor te kunnen bouwen en exploiteren. De komst van Pallas moet zorgen voor behoud en verdere uitbouw van de sterke Nederlandse positie in het internationale, toegepaste nucleair onderzoek en in de markt van grondstoffen voor medische radioisotopen (nu: ca. 60% marktaandeel Europese markt en ca. 30% wereldmarkt) en daarmee voor uitbouw van de bestaande significante hoogwaardige bedrijvigheid in Noord-Holland. De stichting Voorbereiding Pallas-reactor functioneert volledig onafhankelijk van ECN/NRG maar maakt wel gebruik van de bij ECN/NRG opgebouwde kennis en ervaring. Naar verwachting zal medio volgend jaar een eerste, redelijk inzicht ontstaan of en onder welke condities de Pallas-reactor realiseerbaar kan zijn.

De Minister van Economische Zaken,
H.G.J. Kamp